

PREPORUKA VIJEĆA**od 13. srpnja 2018.****o Nacionalnom programu reformi Austrije za 2018. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Austrije za 2018.**

(2018/C 320/19)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 22. studenoga 2017. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak Europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika za 2018. Posebna je pozornost posvećena europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 22. ožujka 2018. Komisija je 22. studenoga 2017. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu se Austrija navodi kao jedna od država članica za koju nije potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za Preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Europsko vijeće potvrdilo 22. ožujka 2018. Vijeće je 14. svibnja 2018. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ⁽²⁾ („Preporuka za europodručje”).
- (2) Kao država članica čija je valuta euro te s obzirom na blisku međusobnu povezanost ekonomija u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Austrija bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu Preporuke za europodručje, koja je navedena u preporukama 1. i 2. u nastavku.
- (3) Izvješće za Austriju za 2018. objavljeno je 7. ožujka 2018. U izvješću je ocijenjen napredak Austrije u smislu preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo 11. srpnja 2017. ⁽³⁾, mjere poduzete kao odgovor na preporuke donesene prethodnih godina te napredak Austrije u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva u okviru strategije Europa 2020.
- (4) Austrija je 25. travnja 2018. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2018., a 21. ožujka 2018. svoj Program stabilnosti za 2018. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ SL C 179, 25.5.2018., str. 1.

⁽³⁾ SL C 261, 9.8.2017., str. 1.

- (5) Pri programiranju u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova („ESI fondovi”) za razdoblje 2014. – 2020., u obzir su uzete relevantne preporuke za pojedine zemlje. Kako je predviđeno člankom 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, ako je pri provedbi relevantnih preporuka Vijeća potrebna potpora, Komisija može zatražiti od države članice da preispita i predloži izmjene svojeg sporazuma o partnerstvu i relevantnih programa. Komisija je dostavila dodatne pojedinosti o tome kako bi iskoristila tu odredbu u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost ESI fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem.
- (6) Na Austriju se trenutačno primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu te pravilo o dugu. Vlada u svojem Programu stabilnosti za 2018. očekuje poboljšanje ukupnog salda s deficita od 0,7 % BDP-a u 2017. na suficit od 0,4 % BDP-a u 2022. Predviđeno je da se u 2019. ostvari srednjoročni proračunski cilj, odnosno strukturni deficit od 0,5 % BDP-a počevši od 2017. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u postupno smanjiti sa 78,1 % BDP-a u 2017. na 62,2 % BDP-a u 2022. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije povoljan je za 2018. i vjerojatan poslije toga. Glavni rizici za srednjoročno proračunsko planiranje jesu diskrecijske mjere politike predviđene od 2020., kao što je najavljena reforma poreza na dohodak, čiji učinci na proračun još nisu potpuno precizirani.
- (7) U Programu stabilnosti upućuje se na znatan učinak iznimnog priljeva izbjeglica i mjera sigurnosti na proračun i pružaju odgovarajući dokazi o opsegu i prirodi tih dodatnih proračunskih troškova. U skladu s podacima Komisije prihvatljivi dodatni rashodi u 2017. za izniman priljev izbjeglica iznosili su 0,03 % BDP-a, dok za mjere sigurnosti nije bilo novih troškova. Odredbama iz članka 5. stavka 1. i članka 6. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 1466/97 uzimaju se u obzir ti dodatni rashodi jer su priljev izbjeglica te ozbiljnost terorističke prijetnje neuobičajeni događaji, njihov je utjecaj na javne financije Austrije znatan, a održivost ne bi bila ugrožena ako se dopusti privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja. Stoga, kako bi se u obzir uzeli dodatni troškovi povezani s izbjeglicama, smanjena je potrebna prilagodba prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja za 2017.
- (8) Vijeće je 11. srpnja 2017. preporučilo Austriji da osigura da odstupanje od srednjoročnog proračunskog cilja u 2018. bude ograničeno na mogućnost odstupanja povezanog s učinkom iznimnog priljeva izbjeglica i mjera sigurnosti na proračun. To je u skladu s najvećom stopom nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda od 3,3 % u 2018., što odgovara dopuštenom smanjenju strukturnog salda za 0,2 % BDP-a. Uzimajući u obzir odobrena odstupanja, u proljetnoj prognozi Komisije za 2018. upućuje se na rizik od određenog odstupanja od tog zahtjeva u 2018. i tijekom 2017. i 2018. zajedno.
- (9) Austrija bi u 2019. trebala ostvariti svoj srednjoročni proračunski cilj, uzimajući u obzir odstupanje povezano s neuobičajenim događajima za koje je odobreno privremeno odstupanje. To je u skladu s najvećom stopom nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda od 2,9 %, što odgovara poboljšanju strukturnog salda za 0,3 % BDP-a. Na temelju proljetne prognoze Komisije za 2018., ne bude li promjene u politikama, za Austriju bi u 2019. postojao rizik od značajnog odstupanja od tog zahtjeva zbog odstupanja tijekom 2018. i 2019. zajedno. Istodobno se predviđa da će Austrija biti unutar razmaka od 0,1 % BDP-a od ostvarenja svojeg srednjoročnog cilja u 2019. Osim toga, predviđa da će Austrija u 2018. i 2019. poštovati pravilo o dugu. Općenito, Vijeće smatra da Austrija treba biti spremna poduzeti dodatne mjere kako bi 2018. osigurala usklađenost te da bi 2019. trebalo poduzeti potrebne mjere kako bi se poštovale odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.
- (10) Prema Izvješću o starenju stanovništva iz 2018. predviđeno povećanje rashoda za mirovine, zdravstvenu zaštitu i dugotrajnu skrb upućuje na srednji rizik za fiskalnu održivost u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Austrijski javni rashodi za mirovine viši su od prosjeka Unije (13,8 % u usporedbi s 11,2 % BDP-a u 2016.), a očekuje se da će se do 2070. dodatno povećati (0,5 % u odnosu na -0,2 % BDP-a). Nedavnim reformama uspješno se potaknulo kasnije umirovljenje. Međutim, bez povećanja zakonske dobi za umirovljenje, daljnjim

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

akumuliranjem prava na naknade tijekom produljenog radnog vijeka ne poboljšava se dugoročna održivost. Zakonska dob za umirovljenje za žene (60 godina) među najnižima je u Uniji. Zakonska dob za umirovljenje za žene postupno će se početi prilagođavati od 2024. te će se tek od 2033. uskladiti sa zakonskom dobi za umirovljenje za muškarce. Opće povećanje zakonske dobi za umirovljenje i ograničavanje prijevremenog umirovljenja pridonijeli bi održivosti mirovinskog sustava u kontekstu starenja stanovništva.

- (11) Javni rashodi za zdravstvenu zaštitu viši su od prosjeka Unije (7 % u usporedbi sa 6,8 % BDP-a u 2016.), a očekuje se da će se povećati više od prosjeka Unije (1,3 % u odnosu na 0,9 % BDP-a), čime bi se javni rashodi za zdravstvenu zaštitu do 2070. povećali na 8,3 % BDP-a. Predviđa se da će se do 2070. rashodi za dugotrajnu skrb udvostručiti sa 1,9 % na 3,8 % BDP-a. Uvođenjem gornjih granica rashoda u okviru zakona o financijskom ujednačavanju iz 2017., reformom za jačanje primarne zdravstvene zaštite i smanjenjem ovisnosti o bolničkom sektoru počelo je rješavanje pitanja održivosti. Ustrajno velik broj agencija za zdravstveno osiguranje pokazatelj je potencijalnih daljnjih ušteda u troškovima upravljanja i administrativnim troškovima. Kvalitetu i troškovnu učinkovitost poboljšala bi i djelotvornija javna nabava (npr. objava natječaja u cijeloj Uniji, uporaba drugih kriterija za dodjelu osim cijene i agregiranje međuregionalnih natječaja). U području dugotrajne skrbi, očekuje se da će nedavne mjere politike kao što je odluka o ukidanju mogućnosti korištenja privatne imovine osoba za financiranje dugotrajne bolničke skrbi povećati rashode, a ne ih ograničiti.
- (12) Zakon o financijskom ujednačavanju iz 2017. pridonio je racionalizaciji fiskalnih odnosa različitih razina vlasti tako što je uveo financiranje usmjereno na projekte, pojednostavio distribuciju međuvladinih transfera i saveznom državama dodijelio vlastite prihode. Međutim, unatoč tim reformama, fiskalni okvir i dalje je nejasan te je i dalje prisutna znatna neusklađenost između nadležnosti za rashode i za prikupljanje prihoda, što je slab poticaj za povećanje učinkovitosti na podnacionalnoj razini.
- (13) Unatoč poreznoj reformi iz 2016., porezno opterećenje rada i dalje je veliko, a tijekom vremena će se postupno i povećati ako se porezni razredi ne indeksiraju prema inflaciji. Osobe s višim dohotkom imale su razmjerno veliku korist od reforme u usporedbi s osobama s nižim dohotkom, a porezno opterećenje za osobe s niskim dohotkom i dalje je visoko. Također, od porezne reforme više su koristili imali muškarci nego žene. Čini se da se izvori prihoda koje se smatra manje štetnima za rast, kao što su periodični porezi na nekretnine, nedovoljno iskorištavaju, uglavnom zbog dosta zastarjele porezne osnove. Prihodi od periodičnih poreza na nekretnine u Austriji niski su i iznose 0,2 % BDP-a, dok je prosjek Unije u 2016. bio 1,6 % BDP-a. U rješavanju tog problema moglo bi pomoći prebacivanje poreznog opterećenja s rada na manje štetne izvore prihoda.
- (14) Tržište rada bilježi dobre rezultate no i dalje su prisutne poteškoće za određene skupine (npr. žene i osobe migrantskog podrijetla). Unatoč općenito visokoj stopi zaposlenosti žena, njihov položaj na tržištu rada u smislu zaposlenja u punom radnom vremenu i dalje je prilično loš. Stopa zaposlenosti žena u nepunom radnom vremenu (dobi između 20 i 64 godine) koja je 2017. iznosila 47,9 % i dalje je jedna od najviših u Uniji (prosjeck Unije: 31,1 %). Pitanja povezana s pristupom formalnoj skrbi za djecu, osobito izvan urbanih područja, pridonose tom položaju. Visok udio žena zaposlenih u nepunom radnom vremenu, koji je uvelike posljedica toga što žene obavljaju važne neplaćene poslove kao što je skrb za djecu i članove obitelji, ali i nižeg dohotka po satu, pridonosi postojano velikoj razlici u plaćama između spolova. Niži dohodak ima izravan učinak na stjecanje uvjeta za mirovinu, što rezultira velikom razlikom u iznosu mirovina.
- (15) Obrazovni rezultati učenika u nepovoljnom položaju nisu se poboljšali. I dalje je golema razlika u uspješnosti između učenika s migrantskim podrijetlom i onih bez njega. Nacionalno testiranje provedeno 2016. potvrdilo je da otprilike jedna četvrtina učenika osmih razreda ne ispunjava obrazovne standarde u njemačkom jeziku ili ih samo djelomično ispunjava. Nedavno međunarodno testiranje potvrdilo je i sve veće razlike u čitanju učenika nižeg socioekonomskog statusa ili migrantskog podrijetla. Usporedba rezultata Programa za međunarodnu procjenu učenika (PISA) iz 2012. i 2015. pokazuje da se udio učenika sa slabim rezultatima povećao u sva tri ključna područja koja su testirana, tj. u matematici, čitanju i prirodoslovlju. Razina učenika rođenih u Austriji viša je od razine učenika iz prve generacije migranata za gotovo tri godine školovanja.
- (16) Iako je produktivnost u Austriji visoka, rast produktivnosti posljednjih godina usporen je unatoč znatnim naporima koje poduzima, kao što je ulaganje u istraživanje i razvoj i poboljšanje okvira za novoosnovana poduzeća. Preostale politike za potporu rastu produktivnosti odnose se na digitalizaciju poduzeća, rast poduzeća i tržišno natjecanje u području usluga. U Austriji postoje znatne prepreke pristupu i restriktivna pravila

o obavljanju poslovnih usluga i reguliranih profesija. One uključuju posebne zahtjeve u pogledu vlasničke strukture, široki opseg djelatnosti rezerviranih za određene profesije i interdisciplinarna ograničenja. Važni instrumenti za rješavanje tog pitanja jesu nastavak ulaganja napora u cilju smanjenja opterećenja i planirana evaluacija austrijskog zakona o dozvolama za obavljanje djelatnosti (*Gewerbeordnung*).

- (17) Veća razina tržišnog natjecanja u sektoru usluga Austriji bi pomogla u rješavanju izazova širenja digitalnih tehnologija i poslovnih modela, prije svega među mikro, malim i srednjim poduzećima. Digitalizacija tih poduzeća posebno je važna u Austriji jer su ona okosnica austrijskog gospodarstva. Od ključne su važnosti inicijative kao što su „KMU Digital” i „AT.net” i provedba digitalnih smjernica „Digital Roadmap Austria”. Dodatno se pitanje odnosi na jačanje poduzeća, konkretno visoko inovacijskih poduzeća. Prepreke postoje u kasnijoj fazi financiranja, u obliku vlasničkog kapitala i pristupa javnim tržištima kapitala za rastuća poduzeća. Poduzeća s visokom stopom rasta od ključne su važnosti za širenje novih tehnologija i poslovnih modela, uključujući digitalne, a time i za rast produktivnosti.
- (18) Komisija je u okviru Europskog semestra 2018. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Austrije i objavila je u Izvješću za Austriju za 2018. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2018. i Nacionalni program reformi za 2018. te mjere poduzete nakon preporuka upućenih Austriji prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Austriji, nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnoga gospodarskog upravljanja u Uniji na način da se na razini Unije doprinosi budućim nacionalnim odlukama.
- (19) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2018. i njegovo je mišljenje ⁽¹⁾ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

PREPORUČUJE da Austrija u 2018. i 2019. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Ostvariti srednjoročni proračunski cilj u 2019., uzimajući u obzir odstupanje povezano s neuobičajenim događajima za koje je odobreno privremeno odstupanje. Osigurati održivost sustava zdravstvene zaštite i dugotrajne skrbi te mirovinskog sustava, među ostalim povećanjem zakonske dobi za umirovljenje i ograničavanjem prijevremenog umirovljenja. Povećati djelotvornost javnih usluga, među ostalim i usklađivanjem nadležnosti za financiranje i potrošnju.
2. Smanjiti porezni klin, posebno za osobe s niskim dohotkom, preusmjerivanjem poreznog opterećenja na izvore prihoda koji su manje štetni za rast. Poboljšati položaj žena na tržištu rada. Poboljšati osnovne vještine mladih osoba u nepovoljnom položaju i osoba migrantskog podrijetla. Poduprijeti rast produktivnosti poticanjem digitalizacije poduzeća i rasta poduzeća te smanjenjem regulatornih prepreka u uslužnom sektoru.

Sastavljeno u Bruxellesu 13. srpnja 2018.

Za Vijeće

Predsjednik

H. LÖGER

⁽¹⁾ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.